

ILGALAIKIŲ IR TRUMPALAIKIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ APSKAITOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio aprašo tikslas – nustatyti finansinių įsipareigojimų ir atidėjinių apskaitos ir pateikimo finansinėse ataskaitose tvarką.

2. Aprašas taikomas registruojant apskaitoje finansinius įsipareigojimus ir atidėjinius nustatant jų atsiradimo (įsigijimo) savikainą, registruojant jų įvykdymą ir atliekant kitas su įsipareigojimų ir atidėjinių apskaita susijusias ūkines operacijas ar ūkinius įvykius.

3. Šiame apraše vartojamos sąvokos:

Atidėjiny – įsipareigojimas, kurio galutinės įvykdymo sumos arba įvykdymo laiko negalima tiksliai nustatyti, tačiau galima patikimai įvertinti.

Ilgalaikis įsipareigojimas– įsipareigojimas, kurį privaloma įvykdyti ne anksčiau kaip po 12 mėnesių, skaičiuojant nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos.

Trumpalaikis įsipareigojimas– įsipareigojimas, kurį privaloma įvykdyti per 12 mėnesių, skaičiuojant nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos.

Įpareigojamasis įvykis – įvykis, dėl kurio atsiranda teisinė prievolė arba neatšaukiamasis pasižadėjimas ir nėra jokio kito pasirinkimo, kaip tik įvykdyti tą prievolę ar pasižadėjimą. Buvusysis įvykis, darantis poveikį dabartiniam įsipareigojimui, taip pat yra įpareigojamasis įvykis.

Išmoka darbuotojui – bet koks užmokestis pinigais ar natūra, mokamas darbuotojui už atliktą darbą arba kita dėl darbo santykių atsirandanti teisės aktų nustatyta išmoka tiesiogiai darbuotojui, jo vaikams, sutuoktiniui ar kitiems išlaikytiniams arba kitiems subjektams.

II. ĮSIPAREIGOJIMŲ PIRMINIS PRIPAŽINIMAS

4. Įsipareigojimai apskaitoje pripažįstami tik tada, kai yra įvykdomos visos sąlygos, nustatytos įsipareigojimui atsirasti, ir Įstaiga prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu finansiniu turtu pagal 17-ojo VSAFAS, 18-ojo VSAFAS ir 19-ojo VSAFAS nuostatas.

5. Finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu registruojami įsigijimo savikaina.

6. Įsipareigojimai apskaitoje registruojami pagal sąskaitas faktūras, perdavimo ir priėmimo aktus, žiniaraščius, buhalterines pažymas ar kitus jų pagrindimo dokumentus.

7. Pagal sudarytas sutartis, kurios dar nepradėtos vykdyti, įsipareigojimas neregistruojamas, bet ketvirčio pabaigoje gali būti registruojamos sukauptos sąnaudos ir sukaupti įsipareigojimai.

III. ĮSIPAREIGOJIMŲ GRUPAVIMAS

8. Įsipareigojimai, pagal trukmę grupuojami į ilgalaikius ir trumpalaikius.
9. Pagal pobūdį įsipareigojimai grupuojami į:
  - 9.1. atidėjinius;
  - 9.2. pervestinas sumas į biudžetą;
  - 9.3. kitas pervestinas sumas;
  - 9.4. gražintinas finansavimo sumas;
  - 9.5. mokėtinas sumas, susijusias su vykdoma veikla;
  - 9.6. kitas mokėtinas sumas;
  - 9.7. sukauptas mokėtinas sumas.
10. Pagal konsolidavimo požymį įsipareigojimai ir atidėjiniai grupuojami į:
  - 10.1. įsipareigojimus vienos konsolidavimo grupės subjektams;
  - 10.2. įsipareigojimus kontroliuojamiems subjektams;
  - 10.3. įsipareigojimus kitiems subjektams.

IV. ĮSIPAREIGOJIMŲ REGISTRAVIMAS IR ĮVERTINIMAS

11. Įsipareigojimai registruojami apskaitoje ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio dieną arba tuoj po jo, kai tik yra galimybė tai padaryti, pagal gautus dokumentus. Tiekėjams mokėtinos sumos už įsigytą turtą, registruojamos pagal gautas sąskaitas faktūras, sutartis ar kitus turto įsigijimą patvirtinančius dokumentus (8.1 operacija).

12. Ilgalaikiai įsipareigojimai registruojami apskaitoje sąskaitų plano ilgalaikių įsipareigojimų 5 klasės sąskaitose, trumpalaikiai įsipareigojimai trumpalaikių įsipareigojimų 6 klasės sąskaitose.

13. Ilgalaikiai socialiniai įsipareigojimai registruojami pagal socialinių išmokų paskyrimo dokumentų sudarymo datą. Pagal kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos būklę perskaičiuojama ir registruojama ilgalaikių socialinių įsipareigojimų einamųjų metų dalis. Tokių išmokų pavyzdys gali būti išmokos dėl darbingumo netekimo ar pan.

14. Registruojant ilgalaikius įsipareigojimus, reikia nustatyti, kokia yra šių ilgalaikių įsipareigojimų apskaičiuotų palūkanų norma. Ši palūkanų norma turi būti taikoma vertinant ilgalaikius įsipareigojimus amortizuota savikaina paskutinę einamojo ataskaitinio laikotarpio dieną, jei ilgalaikio įsipareigojimo palūkanų norma neatitinka rinkos palūkanų normos arba iš viso nėra nurodyta.

15. Ilgalaikių įsipareigojimų apskaičiuotų palūkanų norma yra nustatoma remiantis palūkanų normomis, rinkoje taikomomis atitinkamos trukmės įsipareigojimams (pvz., automobilio trejų metų trukmės finansinės nuomos (lizingo) rinkos palūkanų norma nustatoma remiantis rinkoje taikomomis automobilių finansinės nuomos (lizingo) (atitinkamos trukmės) palūkanų normomis). Ilgalaikių įsipareigojimų apskaičiuotų palūkanų normą nustato ir įsipareigojimų amortizuotą

savikainą apskaičiuoja Turto ir įsipareigojimų vertinimo komisija.

16. Ilgalaikės išmokos darbuotojams apskaičiuojamos ir registruojamos apskaitoje pagal 17-ojo VSAFAS ir 24-ojo VSAFAS nustatytus reikalavimus. Ilgalaikėms išmokoms priskiriamos vienkartinės piniginės išmokos darbuotojams, kurios mokamos pasibaigus tarnybos laikui ar kadencijai. Tokių išmokų pavyzdžiai gali būti išmokos už ilgametį darbą ir pan.

17. Ilgalaikių išmokų sąnaudos pripažįstamos sąnaudomis iš karto, kai priimamas sprendimas dėl jų mokėjimo, išskyrus atvejus, kai jų dydis priklauso nuo darbo ar kadencijos trukmės. Pirminio pripažinimo metu sąnaudos ir išmokų suma Įstaigos apskaitoje registruojama amortizuota savikaina. Apskaičiuojant amortizuotą savikainą taikoma Vyriausybės vertybinių popierių, išleistų tokiam pat terminui ir ta pačia valiuta palūkanų norma. Sukauptas ilgalaikis įsipareigojimas peržiūrimas kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir jei reikia koreguojamas (8.2 operacija).

18. Jei ilgalaikės išmokos dydis priklauso nuo darbo laiko trukmės, įsipareigojimas proporcingai kaupiamas ir pripažįstamas sąnaudomis per visą darbo laiką.

19. Mokėtinos sumos tiekėjams registruojamos pagal iš tiekėjų gautų sąskaitų faktūrų ar kitų dokumentų sudarymo datą. Apmokėjus tiekėjams registruojamas pinigų ir mokėtinų sumų sumažėjimas (8.3, 8.4 operacijos). Sąnaudų pripažinimo ir registravimo tvarka aprašyta Sąnaudų apskaitos tvarkos apraše.

20. Su darbo santykiais susijusios mokėtinos sumos registruojamos apskaitoje pagal kiekvieno mėnesio, už kurį mokamas darbo užmokestis, paskutinės mėnesio dienos datą. Darbo užmokesčio įsipareigojimai registruojami pagal darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraščius. Registruojant mokėtiną darbo užmokestį kartu registruojami iš darbo užmokesčio išskaičiuoti mokėtini mokesčiai, įsipareigojimai pagal vykdomuosius raštus, įsipareigojimai už telefonų pokalbių limitų viršijimą ir pan. Su darbo santykiais susijusių sąnaudų apskaita aprašyta Sąnaudų apskaitos tvarkos apraše (8.5, 8.6 operacijos).

21. Mokėtinų sumų apskaita tvarkoma pildant atitinkamą duomenų registrą pagal kiekvieną gavėją (tiekėją). Registruojant mokėtiną sumą turi būti sukurta gavėjo (tiekėjo) duomenų kortelė, kurioje turi būti nurodyti šie gavėjo (tiekėjo) požymiai:

- 21.1. gavėjo (tiekėjo) pavadinimas (pvz., įmonės (įstaigos) pavadinimas);
- 21.2. gavėjo (tiekėjo) atpažinties numeris (pvz., kodas);
- 21.3. gavėjo (tiekėjo) adresas;
- 21.4. valiuta;
- 21.5. PVM mokėtojo kodas (jei yra);
- 21.6. banko sąskaitos numeris;
- 21.7. kita informacija.

22. Mokėtinos finansavimo sumos pripažįstamos ir registruojamos pagal 20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“ nuostatas. Finansavimo sumų apskaitos tvarka aprašyta Finansavimo sumų apskaitos tvarkos apraše.

23. Sukauptos mokėtinos sumos apskaitoje registruojamos pardavus atsargas ar turtą pagal sąskaitos faktūros sudarymo datą, kai, remiantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, gautas sumas ar

jų dalį, Įstaiga turi pervesti į biudžetą. Gavus pinigus iš pirkėjų, pinigų gavimo dieną apskaitoje registruojamos pervestinos sumos į biudžetą ir mažinamos sukauptos mokėtinios sumos (8.7 operacija).

24. Jei, pardavus atsargas ar kitą turtą, pinigai gaunami iš karto ir 50 % gautų įplaukų sumos apskaičiuojama ir pervedama į biudžetą tą patį ketvirtį, sukauptos mokėtinios sumos neregistruojamos, o iš karto registruojamos pervestinos sumos.

25. Gauti išankstiniai mokėjimai už parduodamas prekes, turtą ir paslaugas yra registruojami tada, kai iš anksto gaunamos lėšos į Įstaigos banko sąskaitą (8.8 operacija).

26. Sukauptos sąnaudos registruojamos tada, kai jos per ketvirtį padaromos ir jų dydį galima patikimai įvertinti, bet sąnaudų pagrindimo dokumentai gaunami tik ketvirčiui pasibaigus. Sukauptų sąnaudų registravimas apskaitoje aprašytas Sąnaudų apskaitos tvarkos apraše.

27. Ateinančių laikotarpių pajamos registruojamos tuomet, kai sąskaita faktūra (kvitas ar kitas dokumentas) už paslaugas išrašoma anksčiau negu suteikiama paslauga (8.9 operacija).

28. Su įsipareigojimais susijusios operacijos apskaitoje turi būti registruojamos nurodant šiuos detalizavimo požymius:

- 28.1. lėšų, iš kurių bus dengiami įsipareigojimai, šaltinį;
- 28.2. programą ir priemonę, kurią vykdant atsirado įsipareigojimas;
- 28.3. projektą, jei jį vykdant atsirado įsipareigojimas;
- 28.4. valstybės funkciją;
- 28.5. valstybės ir savivaldybės biudžeto išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnį;
- 28.6. kitą viešojo sektoriaus subjektą, jei su juo susijęs įsipareigojimo atsiradimas.

V. ĮSIPAREIGOJIMŲ UŽSIENIO VALIUTA APSKAITA

29. Ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai užsienio valiuta apskaitoje registruojami litais pagal įsipareigojimo registravimo dieną galiojantį Lietuvos banko nustatytą valiutos kursą.

30. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje įsipareigojimai užsienio valiuta įvertinami pagal paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos Lietuvos banko nustatytą valiutos kursą.

31. Registruojant teigiamą valiutos kurso pasikeitimo įtaką, įsipareigojimui užsienio valiuta, apskaitoje registruojamos pajamos dėl teigiamos valiutos kurso pasikeitimo įtakos, o registruojant neigiamą valiutos kurso pasikeitimo įtaką, įsipareigojimui užsienio valiuta, apskaitoje registruojamos sąnaudos dėl neigiamos valiutos kurso pasikeitimo įtakos (8.10 operacija).

VI. FINANSINĖS NUOMOS (LIZINGO) ĮSIPAREIGOJIMŲ ĮVERTINIMAS IR REGISTRAVIMAS

32. Finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai registruojami tada, kai nuomos sutartis atitinka 19-ojo VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ nurodytas finansinės nuomos sąlygas:

- 32.1. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomotojas perduoda nuomininkui turto nuosavybės

teisę;

32.2. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomininkas turi teisę įsigyti turtą už kainą, kuri, tikimasi, bus kur kas mažesnė (daugiau nei 30 proc.) už jo tikrąją vertę nuomos laikotarpio pabaigoje ir nuomos laikotarpio pradžioje labai tikėtina, kad šia teise bus pasinaudota;

32.3. nuomos laikotarpis apima lygią ar ilgesnę nei 75 procentai turto ekonominio tarnavimo laiko dalį, net jei turto nuosavybės teisės nenumatoma perduoti. Ekonominio tarnavimo laikas apima ribotą laikotarpį, kuriuo gali teikti naudą viešojo sektoriaus ar kito subjekto veikloje naudojamas turtas;

32.4. nuomos laikotarpio pradžioje dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė sudaro ne mažiau kaip 90 procentų nuomojamo turto tikrosios vertės;

32.5. nuomojamas turtas yra specifinės paskirties, šio turto savybės ir paskirtis negali būti lengvai pakeičiami ir, neatlikus didesnių pakeitimų, juo naudotis galėtų tik šis nuomininkas.

33. Finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai registruojami apskaitoje, pasirašius nuomos sutartį, pagal turto perdavimo ir priėmimo akto datą.

34. Nuomos sutarties nuostatų atitiktį 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ apibrėžtoms finansinės nuomos sąlygoms vertina Turto ir įsipareigojimų vertinimo komisija.

35. Ilgalaikiai finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai registruojami apskaitoje ilgalaikių įsipareigojimų ir ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalies sąskaitose.

36. Gavus turtą pagal veiklos nuomos sutartį, kuri pagal sutarties sąlygas atitinka 19-ojo VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ nurodytus finansinės nuomos kriterijus, registruojamas turtas ir ilgalaikiai įsipareigojimai pagal turto vertės dengimo sumą. Jei palūkanos nenumatytos ar mažesnės negu rinkoje, įsipareigojimo suma nustatoma pagal apskaičiuotų palūkanų normą veiklos nuomos sutarties sudarymo momentu, diskontuojant pagrindinių nuomos įmokų sumą.

37. Finansinės nuomos (lizingo) apskaičiuotų palūkanų norma yra nustatoma remiantis palūkanų normomis, taikomoms atitinkamos trukmės finansinei nuomai (lizingui). Pasirinkta finansinės nuomos (lizingo) apskaičiuotų palūkanų norma pagrindžiama buhalterine pažyma, kurioje nurodoma, kuo remiantis finansinės nuomos (lizingo) apskaičiuotų palūkanų norma buvo nustatyta.

38. Su nuomos sutarties, kuri atitinka 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ nurodytus finansinės nuomos (lizingo) kriterijus, sudarymu ir turto paruošimu naudoti susijusios ir iki turto naudojimo pradžios padarytos išlaidos, išskyrus palūkanas, priskiriamos įsigyjamo turto įsigijimo savikainai.

39. Finansinės nuomos (lizingo) įmokas apskaitoje turi būti registruojamos išskiriant turto vertės dengimo sumą, palūkanas ir kitas įmokas.

40. Palūkanos priskiriamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms. Palūkanų apskaita aprašyta Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos apraše. Finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimų registravimo apskaitoje pavyzdys pateiktas šio aprašo 3 priede.

41. Nutraukus veiklos nuomos sutartį, nuostoliai, susidarę dėl prievolės kompensuoti veiklos nuomos sutarties nutraukimo išlaidas, pripažįstami ataskaitinio laikotarpio pagrindinės veiklos kitomis sąnaudomis.

VII. ĮSIPAREIGOJIMŲ INVENTORIZACIJA

42. Įsipareigojimų inventorizacija atliekama remiantis teisės aktais, nustatančiais inventorizacijos taisykles. Inventorizacija atliekama pagal Įstaigos direktoriaus įsakyme nurodytos dienos būklę.

43. Įstaigos direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo parengia tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktus (1 priedas), nurodo datą, pagal kurios būklę derinamas įsipareigojimas, įsipareigojimo vertę, jo atsiradimo pagrindą, datą ir dokumentų numerius.

44. Derinant įsipareigojimus, būtina išsiųsti tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktus visiems gavėjams (tiekėjams), kuriems įsiskolinimas yra didesnis, negu būtų padarytos pašto išlaidos dėl tarpusavio atsiskaitymų suderinimo akto siuntimo.

45. Tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktas siunčiamas paštu, faksu, el. paštu ar perduodamas asmeniškai gavėjui (tiekėjui). Įsipareigojimas laikomas suderintu, kai įsipareigojimų suderinimo aktą pasirašo abi šalys, patvirtindamos, kad sutinka su akte nurodyta likučio suma.

46. Jeigu gavėjas (tiekėjas) taip pat yra ir mokėtojas (pirkėjas), galima išsiųsti vieną tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktą gautinoms sumoms, išankstiniams mokėjimams ir įsipareigojimams suderinti.

47. Jeigu gavėjas (tiekėjas) nesutinka su nurodytu įsipareigojimo likučiu, turi būti ieškoma nesutapimo priežasties. Jeigu randamas neatitikimas Įstaigos apskaitoje, pagal pakoreguotus duomenis parengiamas tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktas ir pakartotinai išsiunčiamas gavėjui (tiekėjui).

48. Suderinus įsipareigojimų sumas, sudaromas įsipareigojimų inventorizavimo aprašas-sutikrinimo žiniaraštis (2 priedas).

49. Atskiras inventorizavimo aprašas-sutikrinimo žiniaraštis sudaromas nesuderintoms įsipareigojimų sumoms.

50. Tuo atveju, jei iki inventorizacijos pabaigos įsipareigojimo suma nebuvo suderinta, įsipareigojimų inventorizavimo apraše-sutikrinimo žiniaraštyje pažymima:

50.1. nesuderintos įsipareigojimų sumos gavėjo (tiekėjo) ir Įstaigos apskaitos duomenų skirtumas ir nurodoma neatitikimo priežastis;

50.2. nesuderintos įsipareigojimų sumos, jeigu gavėjai (tiekėjai) neatsiliepė į prašymą suderinti įsipareigojimo sumą.

51. Valstybinei mokesčių inspekcijai mokėtinos mokesčių sumos turi būti suderintos kreipiantis į mokesčių inspekcijos apskaitos skyrių dėl informacijos apie deklaruotus ir sumokėtus mokesčius pateikimo. Gautą informaciją reikia įforminti kaip mokesčių skolų suderinimo aktą.

52. Valstybinio socialinio draudimo fondui mokėtina suma kiekvieną mėnesį deklaruojama pateikiant nustatytos formos ataskaitą. Ši ataskaita, esant patvirtinimui, kad ji priimta Valstybinio

socialinio draudimo fonde ar jo teritoriniame skyriuje, laikoma suderinimo aktu.

VIII. ĮSIPAREIGOJIMŲ NURAŠYMAS

53. Įsipareigojimai arba jų dalis gali būti nurašomi iš apskaitos registru, kai jie įvykdomi, panaikinami arba nustoja galioti.

54. Įsipareigojimų nurašymo priežastys gali būti:

54.1. apmokamas įsipareigojimas;

54.2. įsipareigojimus apmoka kitas subjektas pagal skolos užskaitymo susitarimą;

54.3. įsipareigojimus apmoka finansavimo sumų teikėjas.

55. Sukauptos sąnaudos mažinamos, registruojant mokėtinas sumas, kai gaunamas sąnaudų pagrindimo dokumentas.

56. Ateinančių laikotarpių pajamos mažinamos, kai pripažįstamos uždirbtos pajamos. Uždirbtos pajamos pripažįstamos suteikus paslaugą, o jei paslauga teikiama nuolat, pajamos pripažįstamos mėnesio pabaigoje, išrašius sąskaitą faktūrą ar sudarius kitą pajamų apskaičiavimo dokumentą (8.9 operacija).

IX. ATIDĖJINIŲ APSKAITA

57. Atidėjins yra įsipareigojimas, kurio galutinės padengimo sumos ar įvykdymo laiko negalima tiksliai apibrėžti, tačiau galima patikimai įvertinti, ir kuris kyla dėl praeities ūkinio įvykio. Tuo jis skiriasi nuo sukauptų sąnaudų, kadangi sukauptos sąnaudos jau būna padarytos, tiesiog dar nėra gautas jų pagrindimo dokumentas.

58. Atidėjiniai pagal pobūdį grupuojami:

58.1. socialinių išmokų įsipareigojimus;

58.2. kitas pervestinas sumas;

58.3. mokėtinas sumas, susijusias su vykdoma veikla.

59. Atidėjiniai pagal trukmę grupuojami į:

59.1. ilgalaikius;

59.2. trumpalaikius;

59.3. ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalį.

60. Pagal sudarymo tikslą atidėjiniai grupuojami į:

60.1. dėl teismo bylų;

60.2. dėl pasirašytų ir tebevykdomų nuostolingų sutarčių;

60.3. dėl galimų baudų;

60.4. Įstaigai restruktūrizuoti;

60.5. kitiems tikslams.

61. Atidėjiniai pripažįstami apskaitoje, kai atitinka visus 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“ išvardytus pripažinimo kriterijus.

62. Atidėjiniai gali būti pripažinti dėl teisinio įsipareigojimo, atsiradusio kaip praeities įvykių pasekmė. Tokiais praeities įvykiais gali būti laikomi:

62.1. įvykį, lemiantį teisinio įsipareigojimo buvimą, įrodantys teismo arba kitų institucijų sprendimai;

62.2. privalomi Trakų rajono savivaldybės tarybos ar Įstaigos direktoriaus sprendimai;

62.3. priimti įstatymai ir kiti teisės aktai, dėl kurių Įstaiga gali turėti išlaidų.

63. Esant solidariajai atsakomybei, atsiradus pagrįstai tikimybei, kad Įstaiga liks vienintelė atsakinga už viso įsipareigojimo sumą, nes kitos sutarties šalys neįvykdys savo įsipareigojimų, Įstaiga turi pripažinti kaip atidėjinį visą įsipareigojimo sumą.

64. Atidėjinio suma registruojama Įstaigos apskaitoje pagal buhalterinės pažymos sudarymo datą (8.11, 8.12 operacijos).

65. Atidėjiniai mažinami arba nurašomi, pasikeitus aplinkybėms dėl kurių paaiškėja, kad atidėjinys tampa nereikalingas (8.13 operacija).

66. Informaciją atidėjinių sudarymui, ketvirčio pabaigoje, ne vėliau kaip per 3(tris) darbo dienas ketvirčiui pasibaigus, Buhalterijai, laisvos formos dokumentu, pateikia Įstaigos darbuotojas, atsakingas už šio įsipareigojimo registravimą. Turi būti nurodoma ši informacija:

66.1. apie jau vykstančias teismo bylas, tikėtiną jų baigtį ir įvykdymo terminus, nurodant ieškinio dydį ir siūlomą sudaryti atidėjinio sumą;

66.2. apie artimiausiu metu galinčias prasidėti teismo bylas ir tikėtiną jų baigtį, nurodant ieškinio dydį;

66.3. apie poreikį koreguoti anksčiau sudarytų atidėjinių sumas (mažinti, didinti, nurašyti).

67. Jeigu registruojamas ilgalaikis atidėjinys, einamųjų metų ilgalaikių atidėjinių dalį būtina išskirti tuo atveju, jeigu yra tikimasi, kad įsipareigojimą, dėl kurio suformuotas ilgalaikis atidėjinys, reikės apmokėti per 12 mėn. nuo paskutinės ketvirčio dienos (8.13 operacija).

68. Pagal 12-ąją VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir 18-ąją VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“ numatomos būsimos turto išmontavimo, išvežimo ir turto gamybinės vietos sutvarkymo išlaidos nepripažįstamos sąnaudomis tiek, kiek jos atitinka įsipareigojimų ir atidėjinių apibrėžimą, o yra įtraukiamos į ilgalaikio turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainą (8.14 operacija).

69. Kai tikėtina, kad atidėjiniui padengti reikalingas išlaidas arba jų dalį apmokės kita šalis, gautina kompensacija turi būti pripažįstama tik tada, kai yra pakankamai įrodymų, kad ši kompensacija bus gauta Įstaigai įvykdžius savo įsipareigojimą. Tuomet reikia sumažinti atidėjinių sąnaudas, o jei ir kompensacija, ir atidėjinys registruojami tą patį ketvirtį, apskaitoje galima registruoti tik atidėjinių sumos ir gautinos kompensacijos skirtumą (8.15 operacija).

70. Atidėjinys nurašomas pasikeitus aplinkybėms ir nusprendus, kad labiau nesitikima negu tikėtina, kad dėl priežasčių, dėl kurių buvo suformuotas atidėjinys, gali atsirasti įsipareigojimas. Atidėjiniai nurašomi, sudarant buhalterinę pažymą, pagal Turto ir įsipareigojimų vertinimo komisijos pateiktą informaciją.

71. Kai dėl priežasčių, dėl kurių buvo suformuotas atidėjinys, atsiranda įprastinis įsipareigojimas, atidėjinys mažinamas ir registruojamas įsipareigojimas (8.16 operacija).

72. Jeigu, nurašant atidėjinį, pripažįstamas įsipareigojimas yra mažesnis už atidėjinio sumą, mažinamos atidėjinių sąnaudos ir pripažintos finansavimo pajamos. Atidėjinių mažinimas ir įsipareigojimų pripažinimas registruojamas pagal buhalterinę pažymą (8.17 operacija).

73. Jeigu pripažįstamas įsipareigojimas yra didesnis už apskaitoje užregistruoto atidėjinio sumą, registruojamos ataskaitinio laikotarpio pagrindinės veiklos sąnaudos ir finansavimo pajamos, jei įsipareigojimas bus apmokamas iš finansavimo sumų. (8.18 operacija).

X. VIDAUS DOKUMENTAI

74. Įstaigoje naudojami šie su įsipareigojimais susiję vidaus dokumentai:

74.1. tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktas (1 priedas);

74.2. inventorizavimo aprašas-sutikrinimo žiniaraštis (2 priedas).

75. Šio tvarkos aprašo 74 punkte nurodytus aktus parengia Įstaigos direktoriaus įsakymu sudaryta komisija ar jo paskirti darbuotojai, o tvirtina Įstaigos direktorius ar jo įgaliotas asmuo.

XI. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR ATIDĖJINIŲ REGISTRAVIMO OPERACIJOS

Eil. Nr.	Ūkinės operacijos turinys	Įrašas	Detali apskaitos operacija	Sąskaitos numeris	Sąskaitos pavadinimas	Apskaitos dokumentas
1	2	3	4	5	6	7
8.1	Registruojami įsipareigojimai, įsigijus turtą (įsipareigojimo įsigijimo savikaina)					
		1	Registruojami įsipareigojimai, įsigijus ilgalaikį turtą	D 1XXXXX1 K 6910001	Ilgalaikio turto įsigijimo savikaina Tiekėjams mokėtinos sumos	Sąskaita faktūra
		2	Registruojami įsipareigojimai, įsigijus atsargas	D 20X0001 K 6910001	Atsargų įsigijimo savikaina Tiekėjams mokėtinos sumos	Sąskaita faktūra
8.2	Registruojami ilgalaikių išmokų įsipareigojimai, amortizuota savikaina					
		1	Registruojamos sąnaudos ir ilgalaikių išmokų įsipareigojimai amortizuota savikaina	D 8XXXXXX K 5253001	Sąnaudos (pagal pobūdį) Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	Buhalterinė pažyma
		2	Ketvirčio pabaigoje registruojamos palūkanų sąnaudos ir įsipareigojimo amortizuota savikaina	D 8910001 K 5253001	Palūkanų sąnaudos (sąlyginės palūkanos) Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	Buhalterinė pažyma
8.3	Registruojami įsipareigojimai už paslaugas, kurios apmokamos iš finansavimo sumų					
		1	Registruojamos sąnaudos ir tiekėjams mokėtinos sumos	D 8XXXXXX K 6910001	Sąnaudos (pagal pobūdį) Tiekėjams mokėtinos sumos	Sąskaita faktūra
		2	Registruojamos sukauptos finansavimo pajamos ir finansavimo pajamos	D 2282101 K 702X001	Sukauptos finansavimo pajamos Panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos	Sąskaita faktūra
		3	Registruojamos gautinos finansavimo sumos ir mažinamos sukauptos finansavimo pajamos	D 222100X K 2282101	Gautinos finansavimo sumos Sukauptos finansavimo pajamos	Mokėjimo paraiška
		4	Registruojamos finansavimo sumos panaudotos ir finansavimo sumos gautinos	D 42X2002 K 41X2001	Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (panaudotos) Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (gautinos)	Mokėjimo paraiška
		5	Registruojami iš biudžeto gauti pinigai ir mažinamos gautinos finansavimo sumos	D 24111XX K 222100X	Pinigai banko sąskaitose Gautinos finansavimo sumos	Banko išrašas

		6	Registruojamos finansavimo sumos gautos ir mažinamos finansavimo sumos gautinos	D 41X200X K 42X2001	Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (gautinos) Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (gautos)	Banko išrašas
		7	Registruojamas apmokėjimas tiekėjams	D 6910001 K 24111XX	Tiekėjams mokėtinos sumos Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
			arba			
		1	Registruojamos sąnaudos ir tiekėjams mokėtinos sumos	D 8XXXXXX K 6910001	Sąnaudos (pagal pobūdį) Tiekėjams mokėtinos sumos	Sąskaita faktūra
		2	Registruojamos sukauptos finansavimo pajamos ir finansavimo pajamos	D 2282101 K 702X001	Sukauptos finansavimo pajamos Panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos	Sąskaita faktūra
		3	Registruojamos gautinos finansavimo sumos	D 222100X K 41X200X	Gautinos finansavimo sumos Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (gautinos)	Mokėjimo paraiška
		4	Registruojami iš biudžeto gauti pinigai ir mažinamos gautinos finansavimo sumos	D 24111XX K 222100X	Pinigai banko sąskaitose Gautinos finansavimo sumos	Banko išrašas
		5	Registruojamos finansavimo sumos gautos ir mažinamos finansavimo sumos gautinos	D 41X200X K 42X2001	Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (gautinos) Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (gautos)	Banko išrašas
		6	Registruojamas apmokėjimas tiekėjams	D 6910001 K 24111XX	Tiekėjams mokėtinos sumos Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		7	Registruojamos panaudotos finansavimo sumos	D 42X2002 K 2282101	Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (panaudotos) Sukauptos finansavimo pajamos	Banko išrašas. Buhalterinė pažyma.
8.4	Registruojami įsipareigojimai, įsigijus turtą, kai apmokama iš įstaigos pajamų					
		1	Registruojama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir tiekėjams mokėtinos sumos	D 120XX01 K 6910001	Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina Tiekėjams mokėtinos sumos	Sąskaita faktūra
		2	Registruojama atsargų įsigijimo savikaina ir tiekėjams mokėtinos sumos	D 20XXXX1 K 6910001	Atsargų įsigijimo savikaina Tiekėjams mokėtinos sumos	Sąskaita faktūra

		3	Registruojamos iš biudžeto gautinos sumos (Įstaigos pajamos)	D 2298001 K 228XXXX	Kitos gautinos sumos Sukauptos gautinos sumos	Mokėjimo paraiška
		4	Registruojamas pinigų gavimas iš biudžeto (Įstaigos pajamos)	D 24111XX K 2298001	Pinigai banko sąskaitose Kitos gautinos sumos	Banko išrašas
		5	Registruojamas apmokėjimas tiekėjams	D 6910001 K 24111XX	Tiekėjams mokėtinos sumos Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
8.5	Registruojamos su darbo santykiais susijusios mokėtinos sumos, kai mokama iš finansavimo sumų					
		1	Registruojamos darbo užmokesčio, socialinio draudimo sąnaudos, mokėtinas darbo užmokestis ir mokėtinos darbdavio socialinio draudimo įmokos	D 8701101 D 8702001 K 6921001 K 6927001	Darbo užmokesčio sąnaudos Socialinio draudimo sąnaudos Mokėtinas darbo užmokestis Mokėtinos darbdavio socialinio draudimo įmokos	Darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštis
		2	Registruojamos finansavimo pajamos ir sukauptos finansavimo pajamos.	D 2282101 K 702X001	Sukauptos finansavimo pajamos Panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos	Darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštis
		3	Registruojami iš darbo užmokesčio išskaičiuoti mokesčiai	D 6921001 K 6923001 K 6922001	Mokėtinas darbo užmokestis Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis Mokėtinos darbuotojo socialinio draudimo įmokos	Darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštis
		4	Registruojamos iš darbuotojo išskaičiuotos sumos už telefono išlaidų limitą viršijimą	D 6921001 K 2298001	Mokėtinas darbo užmokestis Kitos gautinos sumos	Darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštis
		5	Registruojamos iš darbuotojo išskaičiuotos sumos pagal vykdomuosius raštus ir kitus darbuotojo išpareigojimus	D 6921001 K 692X001	Mokėtinas darbo užmokestis Kitos mokėtinos sumos darbuotojams pagal prašymus	Darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštis
		6	Registruojamos gautinos finansavimo sumos ir mažinamos sukauptos finansavimo pajamos	D 222100X K 2282101	Gautinos finansavimo sumos Sukauptos finansavimo pajamos	Mokėjimo paraiška
		7	Registruojamos finansavimo sumos panaudotos ir finansavimo sumos gautinos	D 42X2002 K 41X2001	Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (panaudotos) Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (gautinos)	Mokėjimo paraiška
		8	Registruojami iš biudžeto gauti pinigai ir mažinamos gautinos finansavimo sumos	D 24111XX K 222100X	Pinigai banko sąskaitose Gautinos finansavimo sumos	Banko išrašas

		9	Registruojamos finansavimo sumos gautos ir mažinamos finansavimo sumos gautinos	D 41X2001 K 42X2001	Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (gautinos) Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (gautos)	Banko išrašas
		10	Registruojamas išmokėtas darbo užmokestis	D 6921001 K 24111X1	Mokėtinas darbo užmokestis Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		11	Registruojamos sumokėtos darbdavio socialinio draudimo įmokos	D 6927001 K 24111XX	Mokėtinas darbdavio socialinio draudimo įmokos Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		12	Registruojamas sumokėtas gyventojų pajamų mokestis	D 6923001 K 24111XX	Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		13	Registruojamas sumokėtas darbuotojo socialinio draudimo įmokos	D 6922001 K 24111XX	Mokėtinas darbuotojo socialinio draudimo įmokos Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		14	Registruojamos sumokėtos kitos iš darbo užmokesčio išskaičiuotos sumos	K 692X001 K 24111XX	Kitos mokėtinos sumos darbuotojams pagal prašymus Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
			arba			
		1	Registruojamos darbo užmokesčio, socialinio draudimo sąnaudos, mokėtinas darbo užmokestis, mokėti darbuotojo mokesčiai ir mokėtinos darbdavio socialinio draudimo įmokos	D 8701101 D 8702001 K 6921001 K 6923001 K 6922001 K 692X001 K 6927001	Darbo užmokesčio sąnaudos Socialinio draudimo sąnaudos Mokėtinas darbo užmokestis Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis Mokėtinas darbuotojo socialinio draudimo įmokos Kitos mokėtinos sumos darbuotojams pagal prašymus Mokėtinos darbdavio socialinio draudimo įmokos	Darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštis
		2	Registruojamos finansavimo pajamos ir sukauptos finansavimo pajamos.	D 2282101 K 702X001	Sukauptos finansavimo pajamos Panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos	Darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštis
		3	Registruojamos gautinos finansavimo sumos	D 222100X K 41X200X	Gautinos finansavimo sumos Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (gautinos)	Mokėjimo paraiška
		4	Registruojami iš biudžeto gauti pinigai ir mažinamos gautinos finansavimo sumos	D 24111XX K 222100X	Pinigai banko sąskaitose Gautinos finansavimo sumos	Banko išrašas
		5	Registruojamos finansavimo sumos gautos ir mažinamos finansavimo sumos gautinos	D 41X200X K 42X2001	Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (gautinos) Finansavimo sumos kitoms išlaidoms	Banko išrašas

					(gautos)	
		6	Registruojamas išmokėtas darbo užmokestis	D 6921001 K 24111X1	Mokėtinas darbo užmokestis Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		7	Registruojamos sumokėtos darbdavio socialinio draudimo įmokos	D 6927001 K 24111XX	Mokėtinas darbdavio socialinio draudimo įmokos Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		8	Registruojamas sumokėtas gyventojų pajamų mokestis	D 6923001 K 24111XX	Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		9	Registruojamos sumokėtos darbuotojo socialinio draudimo įmokos	D 6922001 K 24111XX	Mokėtinas darbuotojo socialinio draudimo įmokos Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		10	Registruojamos sumokėtos kitos iš darbo užmokesčio išskaičiuotos sumos	K 692X001 K 24111XX	Kitos mokėtinos sumos darbuotojams pagal prašymus Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		11	Registruojamos panaudotos finansavimo sumos	D 42X2002 K 2282101	Finansavimo sumos kitoms išlaidoms (panaudotos) Sukauptos finansavimo pajamos	Banko išrašas. Buhalterinė pažyma.
8.6	Registruojamos su darbo santykiais susijusios mokėtinos sumos, kai mokama iš finansavimo sumų					
		1	Registruojamos darbo užmokesčio, socialinio draudimo sąnaudos, mokėtinas darbo užmokestis, mokėti darbuotojo mokesčiai ir mokėtinos darbdavio socialinio draudimo įmokos	D 8701101 D 8702001 K 6921001 K 6923001 K 6922001 K 692X001 K 6927001	Darbo užmokesčio sąnaudos Socialinio draudimo sąnaudos Mokėtinas darbo užmokestis Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis Mokėtinos darbuotojo socialinio draudimo įmokos Kitos mokėtinos sumos darbuotojams pagal prašymus Mokėtinos darbdavio socialinio draudimo įmokos	Darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštis
		2	Registruojamos iš biudžeto gautinos sumos (Įstaigos pajamos)	D 2298001 K 228XXXX	Kitos gautinos sumos Sukauptos gautinos sumos	Mokėjimo paraiška
		3	Registruojamas pinigų gavimas iš biudžeto (Įstaigos pajamos)	D 24111XX K 2298001	Pinigai banko sąskaitose Kitos gautinos sumos	Banko išrašas
		4	Registruojamas išmokėtas darbo užmokestis	D 6921001 K 24111X1	Mokėtinas darbo užmokestis Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		5	Registruojamos sumokėtos darbdavio socialinio draudimo	D 6927001 K 24111XX	Mokėtinos darbdavio socialinio draudimo įmokos	Banko išrašas

			įmokos		Pinigai banko sąskaitose	
		6	Registruojamas sumokėtas gyventojų pajamų mokestis	D 6923001 K 24111XX	Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		7	Registruojamos sumokėtos darbuotojo socialinio draudimo įmokos	D 6922001 K 24111XX	Mokėtinas darbuotojo socialinio draudimo įmokos Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
		8	Registruojamos sumokėtos kitos iš darbo užmokesčio išskaičiuotos sumos	K 692X001 K 24111XX	Kitos mokėtinos sumos darbuotojams pagal prašymus Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
8.7	Registruojamos biudžetui pervestinos sumos už parduotą turtą					
		1	Registruojamas ilgalaikio materialiojo turto pardavimo rezultatas ir nurašomas parduotas turtas	D 120XXX4 D 120XXX3 D 2263001 K 120XXX1 K 7413001	Ilgalaikio materialiojo turto sukauptas nusidėvėjimas Ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimas Gautinos sumos už parduotą turtą Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina Apskaičiuotas pelnas iš ilgalaikio turto pardavimo	Sąskaita faktūra
		2	Registruojamos pervestinos sumos ir sukauptos mokėtinos sumos 50 % gautų įplaukų sumos	D 7433001 K 6951103	Pervestinos sumos už parduotą turtą Sukauptos mokėtinos sumos į savivaldybės biudžetą	Buhalterinė pažyma
		3	Registruojamas iš pirkėjų gautas apmokėjimas	D 24111XX K 2263001	Pinigai banko sąskaitose Gautinos sumos už parduotą turtą	Banko išrašas
		4	Registruojamos pervestinos sumos ir mažinamos sukauptos mokėtinos sumos	D 6951103 K 6825003	Sukauptos mokėtinos sumos į savivaldybės biudžetą Pervestinos sumos už parduotą turtą	Buhalterinė pažyma
		5	Registruojamos į biudžetą pervestos sumos	D 6825003 K 24111XX	Pervestinos sumos už parduotą turtą Pinigai banko sąskaitose	Banko išrašas
8.8	Registruojamas iš anksto gautas apmokėjimas					
		1	Registruojami gauti pinigai ir gauti išankstiniai apmokėjimai	D 24111XX K 6942001	Pinigai banko sąskaitose Gauti išankstiniai apmokėjimai	Banko išrašas
		2	Suteikus paslaugą arba mėnesio pabaigoje pripažįstamos pajamos	D 6942001 K 741X001	Gauti išankstiniai apmokėjimai Apskaičiuotos pajamos	Sąskaitą faktūra, Buhalterinė pažyma
8.9	Registruojamos ateinančių laikotarpių pajamos					
		1	Registruojamos ateinančių laikotarpių pajamos	D 22620X1 K 6943001	Gautinos sumos už suteiktas paslaugas Ateinančių laikotarpių pajamos	Išankstinio mokėjimo

						dokumentas
		2	Registruojamas ateinančių laikotarpių pajamų nurašymas	D 6943001 K 741X001	Ateinančių laikotarpių pajamos Apskaičiuotos pajamos	Sąskaita faktūra
8.10	Registruojama užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaka įsipareigojimams užsienio valiuta					
		1	Registruojama teigiama valiutos kurso pasikeitimo įtaka įsipareigojimams užsienio valiuta	D 5XXXXXX D 6XXXXXX K 7630001	Ilgalaikiai įsipareigojimai Trumpalaikiai įsipareigojimai Pajamos dėl teigiamos valiutos kurso pasikeitimo įtakos	Buhalterinė pažyma
		2	Registruojama neigiama valiutos kurso pasikeitimo įtaka įsipareigojimams užsienio valiuta	D 8930001 K 6XXXXXX K 5XXXXXX	Sąnaudos dėl neigiamos valiutos kurso pasikeitimo įtakos Trumpalaikiai įsipareigojimai Ilgalaikiai įsipareigojimai	Buhalterinė pažyma
8.11	Registruojami ilgalaikiai atidėjiniai					
		1	Registruojami ilgalaikiai atidėjiniai ir atidėjinių sąnaudos	D 87XXXXX K 5122001	Atidėjinių sąnaudos Kiti ilgalaikiai atidėjiniai	Buhalterinė pažyma
		2	Registruojamos finansavimo pajamos ir sukauptos finansavimo pajamos	D 2282101 K 702X001	Sukauptos finansavimo pajamos Panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos	Buhalterinė pažyma
		3	Registruojamas ilgalaikio atidėjinio einamųjų metų dalies išskėlimas	D 5122001 K 6112201	Kiti ilgalaikiai atidėjiniai Kitų ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis	Buhalterinė pažyma
8.12	Registruojami trumpalaikiai atidėjiniai					
		1	Registruojami trumpalaikiai atidėjiniai ir atidėjinių sąnaudos	D 87XXXXX K 6112201	Atidėjinių sąnaudos Trumpalaikiai atidėjiniai	Buhalterinė pažyma
		2	Registruojamos finansavimo pajamos ir sukauptos finansavimo pajamos	D 2282101 K 702X001	Sukauptos finansavimo pajamos Panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos	Buhalterinė pažyma
8.13	Registruojamas atidėjinio nurašymas, kai, pasikeitus aplinkybėms, jis tampa nereikalingas					
		1	Mažinami ilgalaikiai atidėjiniai ir atidėjinių sąnaudos	D 5122001 K 87XXXXX	Kiti ilgalaikiai atidėjiniai Atidėjinių sąnaudos	Buhalterinė pažyma
		2	Mažinami trumpalaikiai atidėjiniai ir atidėjinių sąnaudos	D 6120001 K 87XXXXX	Trumpalaikiai atidėjiniai Atidėjinių sąnaudos	Buhalterinė pažyma
8.14	Registruojamas atidėjinys, kuris nepripažįstamas sąnaudomis, o įtraukiamas į ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikainą					
		1	Registruojamas atidėjinys ir	D 120XX01	Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo	Buhalterinė

			didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina	K 5122001	savikaina Kiti ilgalaikiai atidėjiniai	pažyma
8.15	Registruojama gautina kompensacija ir mažinamos atidėjinių sąnaudos					
		1	Registruojama kita gautina suma ir mažinamos atidėjinių sąnaudos	D 2298001 K 87XXXXXX	Kitos gautinos sumos Atidėjinių sąnaudos	Buhalterinė pažyma
		2	Mažinamos finansavimo pajamos ir sukauptos finansavimo pajamos	D 702X001 K 2282101	Panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos Sukauptos finansavimo pajamos	Buhalterinė pažyma
8.16	Registruojamas atidėjinio nurašymas, pripažįstant išsipareigojimą, kai išsipareigojimo suma sutampa su atidėjinio suma					
		1	Nurašomas atidėjinys ir registruojamas išsipareigojimas	D 6120001 K 6953001	Trumpalaikiai atidėjiniai Kitos mokėtinos sumos	Buhalterinė pažyma
8.17	Registruojamas atidėjinio nurašymas, pripažįstant išsipareigojimą, kai išsipareigojimo suma mažesnė už atidėjinio sumą					
		1	Nurašomas atidėjinys ir registruojamas išsipareigojimas	D 6120001 K 6953001	Trumpalaikiai atidėjiniai Kitos mokėtinos sumos	Buhalterinė pažyma
		2	Sąnaudos mažinamos skirtumu tarp pripažinto išsipareigojimo ir apskaitoje užregistruotų ilgalaikių atidėjinių sumos (atidėjinio suma yra didesnė nei išsipareigojimo suma)	D 6120001 K 87XXXXXX	Trumpalaikiai atidėjiniai Atidėjinių sąnaudos	Buhalterinė pažyma
		3	Mažinamos finansavimo pajamos ir sukauptos finansavimo pajamos	D 702X001 K 2282101	Panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos Sukauptos finansavimo pajamos	Buhalterinė pažyma
8.18	Registruojamas atidėjinio nurašymas, pripažįstant išsipareigojimą, kai išsipareigojimo suma didesnė už atidėjinio sumą					
		1	Nurašomas atidėjinys ir registruojamas išsipareigojimas	D 6120001 K 6953001	Trumpalaikiai atidėjiniai Kitos mokėtinos sumos	Buhalterinė pažyma
		2	Registruojamos ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, skirtumu tarp pripažinto išsipareigojimo ir apskaitoje užregistruotų ilgalaikių atidėjinių sumos	D 87XXXXXX K 6953001	Atidėjinių sąnaudos Kitos mokėtinos sumos	Buhalterinė pažyma
		3	Registruojamos finansavimo	D 2282101	Sukauptos finansavimo pajamos	Buhalterinė

			pajamos ir sukaupos finansavimo pajamos	K 702X001	Panaudotų finansavimo sumų kitoms išlaidoms pajamos	pažyma
--	--	--	---	-----------	---	--------

XII. PRIEDAI

Įsipareigojimų apskaitos tvarkos aprašo

1 priedas

TARPUSAVIO ATSISKAITYMŲ SUDERINIMO AKTAS

_____ m. _____ mėn. ____ d. Nr.

_____ (sudarymo vieta)

Mes, žemiau pasirašiusieji, _____

(įstaigos pavadinimas)

(pareigos, vardas, pavardė)

ir _____

(įstaigos pavadinimas)

(pareigos, vardas, pavardė)

surašėme šį tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktą pagal _____ m. _____ d. būklę.

Sumos nurodomos litais

Dokumento, kuriuo įregistruotas įsipareigojimas, duomenys			(įstaigos pavadinimas)		(įstaigos pavadinimas)	
			D	K	D	K
Pavadinimas	Nr.	Data				
Iš viso:			Lt ct	Lt ct	Lt ct	Lt ct

Per 15 dienų negavus iš Jūsų patvirtinto tarpusavio atsiskaitymų suderinimo akto, likutis laikomas teisingu.

Įsipareigojimo dydis žodžiais _____

Pastabos _____

Tvirtinu:

Tvirtinu:

_____
(pareigos) A.V.

_____
(pareigos) A.V.

_____
(parašas)

_____
(parašas)

_____
(vardas, pavardė)

_____
(vardas, pavardė)

_____
(įstaigos pavadinimas)

_____
(įstaigos pavadinimas)

Patvirtintą suderinimo aktą prašome grąžinti iki _____ adresu _____.

Esant neaiškumams, skambinti telefonu _____.

Titulinis
lapas

**INVENTORIZAVIMO
APRAŠAS-
SUTIKRINIMO
ŽINIARAŠTIS Nr. _____**

_____
(turto pavadinimas)

_____
(turto buvimo vieta)

Komisijos pirmininkas;

_____
(pareigos, vardas, pavardė,)

Nariai:

_____
(pareigos, vardas, pavardė,)

_____
(pareigos, vardas, pavardė,)

_____
(pareigos, vardas, pavardė,)

_____
((pareigos, vardas, pavardė,)

Komisijos sudarymo
pagrindas

_____
(įsakymo data, Nr.)

Inventorizacija atlikta
pagal

apskaitos duomenis.

_____
(data)

Inventorizacija
pradėta

_____
(metai, mėnuo, diena, valanda, minutės)

Inventorizacija
baigta

_____
(metai, mėnuo, diena, valanda, minutės)

Inventorizavimo aprašas
surašytas

_____
(vieta)

Šį inventorizavimo aprašą
sudaro

_____
(lapų kiekis skaičiais ir žodžiais,

_____
įskaitant titulinį ir baigiamąjį lapus)

Inventorizavimo aprašo Nr. _____ paskutinio įrašo Nr. _____
(skaičiais
ir žodžiais)

Komisijos pirmininkas _____
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Nariai:

_____ (pareigos, parašas, vardas, pavardė)

_____ (pareigos, parašas, vardas, pavardė)

_____ (pareigos, parašas, vardas, pavardė)

_____ (pareigos, parašas, vardas, pavardė)

_____ (pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Inventorizavimo aprašą Nr. _____ su buhalterinės apskaitos duomenimis sutikrino _____
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Sutikrinimo data _____

Priedai _____ -
(skaičiavimo lapai,
materialiai atsakingų asmenų paaiškinimai, kiti dokumentai)

Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų apskaitos tvarkos aprašo
 3 priedas

FINANSINĖS NUOMOS (LIZINGO) SUTARTIES APSKAITOS PAVYZDYS

200X¹ m. sausio 2 d. Įstaiga pasirašė kopijavimo aparato nuomos sutartį. Sutartyje numatyta, kad pasibaigus nuomos laikotarpiui turtas yra perduodamas Įstaigai. Nuomos sutartis pasirašyta 3(trijų) metų laikotarpiui. Sutartyje nustatyta nuomos mėnesio įmoka – 1 000 Lt. Vadovaujantis 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ nurodytais kriterijais tokia sutartis atitinka finansinės nuomos (lizingo) sutartį, todėl, Įstaiga gautą kopijavimo aparatą apskaitoje turi registruoti kaip ilgalaikį turtą ir skaičiuoti nusidėvėjimą pagal Įstaigos direktoriaus įsakymu patvirtintus normatyvus. Nuomos įmoka mokama iš lėšų gautų už Įstaigos suteiktas paslaugas. Mokamą nuomos įmoką – 1 000 Lt – sudaro turto vertės dengimo suma ir palūkanos. Sutartyje palūkanų norma nenurodyta, todėl nustatant turto vertę taikoma apskaičiuotų palūkanų norma, buvusi finansinės nuomos sutarties sudarymo metu. Remiantis palūkanų norma apskaičiuojamos palūkanų sąnaudos. Turto vertės dengimo suma yra mokamos nuomos įmokos ir palūkanų sąnaudų skirtumas. 200X m. sausio 2 d. apskaičiuotų palūkanų norma – 6 proc. Apskaičiuojama nuomos įmokos dabartinė vertė, diskontuojant būsimuosius mokėjimus pagal apskaičiuotų palūkanų normą – 6 proc.:

$$1000/(1 + 0,06/12)^{36}$$

$$1000/(1 + 0,06/12)^{35}$$

...

$$1000/(1 + 0,06/12)^1$$

Turto vertės dengimo sumų ir palūkanų pasiskirstymas pateikiamas finansinės nuomos (lizingo) mokėjimo diskontavimo lentelėje. Ilgalaikis turtas ir ilgalaikis finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimas pirminio pripažinimo metu registruojamas apskaitoje diskontuota 32 871,02 Lt verte. Kiekvieną mėnesį, gavus sąskaitą už nuomą (pagal lentelėje atliktus skaičiavimus), turto vertės dengimo suma mažinamas finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimas, o palūkanos pripažįstamos to mėnesio finansinės ir investicinės veiklos (palūkanų) sąnaudomis.

1 lentelė. Finansinės nuomos (lizingo) mokėjimų diskontavimas:

Periodas (mėnuo)	Turto vertės dengimo suma, Lt	Palūkanų sąnaudos, Lt	Nuomos įmoka, nurodyta sutartyje, Lt
1	835,64	164,36	1000
2	839,82	160,18	1000
3	844,02	155,98	1000
4	848,24	151,76	1000
5	852,48	147,52	1000
6	856,75	143,25	1000
7	861,03	138,97	1000
8	865,33	134,67	1000

¹ 200X m. reiškia bet kokius metus, pavyzdžiui, 2001, 2005 ir kt. 200(X+1) m., reiškia vienus vėlesnius metus nei 200X m

9	869,66	130,34	1000
10	874,01	125,99	1000
11	878,38	121,62	1000
12	882,77	117,23	1000
13	887,19	112,81	1000
14	891,62	108,38	1000
15	896,08	103,92	1000
16	900,56	99,44	1000
17	905,06	94,94	1000
18	909,59	90,41	1000
19	914,14	85,86	1000
20	918,71	81,29	1000
21	923,30	76,70	1000
22	927,92	72,08	1000
23	932,56	67,44	1000
24	937,22	62,78	1000
25	941,91	58,09	1000
26	946,61	53,39	1000
27	951,35	48,65	1000
28	956,10	43,90	1000
29	960,89	39,11	1000
30	965,69	34,31	1000
31	970,52	29,48	1000
32	975,37	24,63	1000
33	980,25	19,75	1000
34	985,15	14,85	1000
35	990,07	9,93	1000
36	995,02	4,98	1000
	32871,02	3128,98	36000

Registruojamas ilgalaikis turtas, įsigytas pagal lizingo (finansinės nuomos) nuomos sutartį:

D 1208301 Kita biuro įranga 32871,02

K 5240001 Ilgalaikiai finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai 32871,02

Pagal buhalterinę pažymą registruojama ilgalaikių finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimų einamųjų metų dalis:

D 5240001 Ilgalaikiai finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai 10308,13

K 6240001 Ilgalaikių finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimų einamųjų metų dalis 10308,13

Mėnesio pabaigoje pagal buhalterinę pažymą apskaičiuojamos ir registruojamos apskaitoje palūkanų sąnaudos ir mokėtinos palūkanos :

D 8910001 Palūkanų sąnaudos 164,36

K 6953111 Mokėtinos vidaus 164,36

Gavus sąskaitą faktūrą 1000 litų nuomos įmokai, apskaitoje registruojama:

D 6240001 Ilgalaikių finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimų einamųjų metų 835,33

D 6953111 Mokėtinos vidaus 164,36

K 6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos 1000

Pateikus mokėjimo paraišką, grąžinti iš biudžeto pervestas pajamų lėšas, apskaitoje registruojama:

D 2298001 Kitos gautinos sumos 1000

K 228XXXX Sukauptos gautinos sumos 1000

Gavus iš biudžeto gražintas pajamų lėšas, pagal banko išrašą, apskaitoje registruojama:

D 24111XX Pinigai banko sąskaitose 1000

K 2298001 Kitos gautinos sumos 1000

Sumokėjus tiekėjui, pagal banko išrašą, registruojama:

D 6910001 Tiekėjams mokėtinos sumos 1000

K 24111XX Pinigai banko sąskaitose 1000